

تشریح بر قانون احزاب

دکتر سید احمد حبیب نژاد

عضو هیأت علمی دانشگاه تهران

سرشناسه : حبیب‌نژاد، سید احمد، ۱۳۵۶-
عنوان و نام پدیدآور : شرحی بر قانون احزاب / سید احمد حبیب‌نژاد.
عنوان قراردادی : ایران، قوانین و احکام Iran. Laws, etc
مشخصات نشر : تهران: خرسندی، ۱۳۹۷-
مشخصات ظاهری : ۲۸۸ ص.
شابک : 978-622-224-020-2

وضعیت فهرست‌نویسی: فیا
یادداشت : کتابنامه: ص. ۳۱۸-۳۲۰؛ همچنین به صورت زیرنویس.
موضوع : حزب‌های سیاسی -- قوانین و مقررات -- ایران
موضوع : Political parties -- Law and legislation -- Iran
موضوع : حزب‌های سیاسی -- ایران (Political parties -- Iran)
موضوع : ایران -- تاریخ -- جمهوری اسلامی، ۱۳۵۸ -- جناح‌های سیاسی
موضوع : Iran -- History -- Islamic Republic, 1979- Political wings
رده‌بندی دهکده : ۱۳۹۷ ش ۲۴۸/۲ KMH
رده‌بندی دی‌سی : ۳۲۴/۲۰۹۵۵
شماره ثبت کتاب: ۵۵۵۲۴۶۰

اقتضای خرسندی

تهران، خیابان انقلاب- خیابان فخر رازی- خیابان لبافی‌نژاد- نرسیده به خیابان دانشگاه-
پلاک ۱۷۴- واحد ۲- تلف: ۵- ۶۶۹۷۱۰۱ و ۵- ۶۶۴۹۰۵۸۴
فروشگاه شماره ۱: میدان انقلاب، خ. خورشیدی، نایود (اردیبهشت)، پلاک ۹۲
تلفن: ۶۶۹۵۰۷۵۹-۶۶۹۵۰۷۵۹

فروشگاه شماره ۲: خ. انقلاب، بین خیابان فخر رازی و خیابان دانشگاه، مجتمع پارسا،
پلاک ۱۲۱۸ تلفن: ۶۶۹۷۳۹۷۴-۶۶۹۷۳۹۷۴

پست الکترونیک: Khorsandypub@gmail.com

سایت اینترنتی: www.Khorsandypub.com

شرحی بر قانون احزاب

دکتر سید احمد حبیب‌نژاد

دستیار تحقیق: سمیرا خوئینی
چاپ اول: ۱۳۹۷ - شمارگان: ۵۰۰ جلد
صفحه‌آرایی: الهام پیدایی
قیمت: ۴۸۰,۰۰۰ ریال

ISBN: 978- 622- 224- 020- 2

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۲۲۴-۰۲۰-۲

فهرست مطالب

درآمد.....	۷
احزاب در پیشینه قانون اساسی ایران.....	۱۰
نکات از مباحث حقوقی مذاکرات مجلس خبرگان تدوین قانون اساسی در باب	
تحرز.....	۱۱
متن قانون نحوه مالیات احزاب و گروههای سیاسی.....	۱۴
فصل اول: تعاریف.....	۳۵
فصل دوم: تأسیس حزب.....	۵۹
فصل سوم: حقوق و مسئولیتها.....	۱۰۵
پیوستها.....	۱۶۳
منابع و مأخذ.....	۲۸۷

درآمد

جوامع مدنی و احزاب از عناصر اساسی و حیاتی برای دموکراسی بوده و شهرت‌ندان از طریق واسطه‌هایی مانند سمن‌ها - سازمان‌های مردم‌نهاد - و احزاب و با استفاده از ابزارهایی مانند مطبوعات و راهپیمایی‌ها، مطالبات و نیازهای خود را به طبقه حاکم اعلام می‌نمایند و از این طریق "قدرت" حکومت را به چالش می‌کشند تا از سوء استفاده از آن جلوگیری نمایند.

حقوق حزبی، مطالعه موضوعاتی است که به تشکیل، فعالیت، حقوق و مسولیت‌های احزاب مربوط است. در این زمینه تعریف دیگر تنظیم‌کننده روابط حزبی می‌باشد؛ روابطی که گاه میان عضو حزب با ساختار و ارکان حزبی است و گاهی میان حزب با حکومت و گاه میان ارکان و ارگان‌های حزبی با یکدیگر و در این میان می‌کوشد تا با سازمان دادن به تمام عناصر حزبی، مقدمات کارآمدی این نهاد و پدیده سیاسی را مهیا سازد.

البته حزب و فعالیت‌های حزبی باید در کنار عناصر و رسوایه‌های دیگر دموکراسی از جمله آزادی مطبوعات و آزادی فعالیت رسانه‌ای، مشارکت متفکرانه همگانی شهروندان، قرار گیرد تا بتواند اثرگذار باشد. در ایران، حزب - به معنای امروزی - مانند مفاهیم دیگر مدرن سیاسی و حقوق عمومی همچون پارلمان و اصل حاکمیت قانون، از عصر مشروطه وارد حیات اجتماعی - سیاسی کشور گردید و البته به علت‌های فراوان - که گاهی نشأت از درون احزاب داشت و گاهی بیرون از احزاب - نتوانست جایگاهی ویژه برای خود در سپهر سیاست ایران باز نماید.

کمرنگ بودن نقش احزاب در این میان، وجود برخی از دیدگاههای مطرود کننده حزب از منظر دینی و نیز پیشینه ذهنی نامناسب از احزاب در میان مردم و عوامل دیگر، حقوق حزبی را در نظام حقوقی ایران به ویژه در حقوق عمومی، کم رقی نمود.

ادبیات موجود نیز در باب احزاب، بیشتر رنگ و بوی سیاسی - و نه حقوقی - به خود گرفته است و هرچند در ساحت اندیشه سیاسی آثاری متعادل در باب احزاب نگاشته شده است اما در حوزه نظام حقوقی به ویژه حقوق عمومی کمتر شاهد توجه ویژه به این موضوع مهم می باشیم.

این دیدگاهها باعث گردید در چند سال اخیر موضوع تدریس برخی از دروس کارشناسی ارشد و حقوق عمومی را به موضوع حقوق حزبی اختصاص دهم و به استناد از تجارب حضور در کمیته‌های مربوط به بررسی طرح‌های قانونی احزاب در مجلس شورای اسلامی، ترویج و گسترش ادبیات مربوط به حقوق حزبی را البته از منظر حقوق عمومی را پی بگیرم.

این پیگیری، منتج به نگارش دو اثر شده است "اول کتاب "حقوق حزبی" که پژوهشی تحلیلی و با تکیه بر آموزه‌ها و منابع حقوقی نسبت به حزب و احزاب می باشد که به زودی منتشر می گردد. دوم کتاب حاضر به عنوان "شرحی بر قانون احزاب" که تلاش دارد تا با محوریت این قانون و با استفاده از منابع حقوقی از جمله قانون اساسی، مشروح مذاکرات قانون اساسی، مشروح مذاکرات مجلس شورای اسلامی و قوانین و مقررات مرتبط دیگر و نیز دکترین و اندیشه‌های حقوقی، به شرح اجمالی قانون

احزاب - به عنوان مهمترین عنصر نظام حقوقی احزاب - پردازد. اعتقاد دارم هر چند قانون جدید گام هایی را بهتر از قانون احزاب سابق برداشته است ولی بدون شک نمی تواند تمام نیازهای تقنینی شایسته و بایسته برای احزاب را تامین نماید و امیدوارم با آسیب شناسی های ناظر بر قانون جدید احزاب، مشارکت و تعامل همه ی کنشگران موثر در حوزه احزاب و اصلاح نگاه آنان به پدیده حزب، به قانونی جامع و پیشرو در این خصوص دست یابیم.

از سرکار خانم سمیه خوشی - دانشجوی دکتری حقوق عمومی پردیس فارابی - که زحمات بسیار، تحقیق را بر عهده داشتند و نیز از سرکارخانم فاطمه هادوی - کارشناسی ارشد حقوق عمومی پردیس فارابی - که در بازخوانی متن همکاری کرده اند، سپاسگزار می نمایم. بدون شک این اثر مانند هر اثر دیگر خالی از اشکال و ایراد نیست مخصوصاً اینکه ادبیات حقوق حزبی در حقوق ایران بسیار فربه و پر رنگ نباشد لذا خرسند خواهم شد که نکات مدنظر به نگارنده^۱ منتقل گردد. از مدیر محترم انتشارات وزین خرسندی نیز برای فراهم کردن نشر این اثر، تسکین تشکر را دارم.

سید احمد حبیب نژاد

عضو هیأت علمی گروه حقوق عمومی

پردیس فارابی دانشگاه تهران